

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Skogsplantering.

Besvär av direktören P. angående inkomsttaxering år 1951. — P. yrkade avdrag för kostnader för skogsplantering å vissa markområden med 3.167 kr. Dessa områden hade delvis varit be vuxna med buskar och skräpskog och använts som betesmark. TI invände att det var fråga om gammal kalmark, medan P. framhöll, att hans åtgärder inneburit en övergång från den gamla metoden med självsådd till modern skogsskötsel. PN vägrade avdrag. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/1 1959.)

Anm.: Jämför RÅ 1953 not. 1507 och 1955 not. 2057 (Skattenytt 1956 s. 190).

Ombyggnad.

Besvär av lantbrukarna B. angående inkomsttaxering år 1953. — Klagandena, som tillsammans innehade en jordbruksfastighet, yrkade avdrag såsom för reparation och underhåll av byggnader med 8.765 kr. Därav avsåg 5.000 kr. kostnad för utbyte av en uppruttnad ladugårdsvägg. TN vägrade avdrag för beloppet 5.000 kr. Klagandena upplyste, att den gamla väggen, som var av timmer, hade tjänat i minst 70 år och var totalt förbrukad. Den släppte igenom regn och snö. Virket ville ingen köpa ens till vedbränsle. Därför måste väggen ersättas. Av bygg-

mästaren hade de blivit tillrådada att bruka cementtegel i stället för trä, vilket senare material sannolikt skulle ha blivit dyrare. PN: ej ändring. — Hos KR framhöll klagandena, att de endast ersatt 4/5-delar av väggen. TI anförde bl. a., att det avdrag för värdeminskning, som årligen medgives, är avsett att täcka kostnader för förnyelse av själva byggnadens stomme, dvs i första hand ytterväggarna. Avdrag kan därför ej härutöver medgivas för kostnader för att ersätta väggarna ifråga och det är härvidlag likgiltigt om väggarna ersätts med samma slags material som förut eller med annat. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/11 1958.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1954 not. 280 (Skattenytt 1954 s. 153, elektrikern B.) samt RÅ 1955 not. 587 (Skattenytt 1955 s. 1954).

Periodiskt understöd från fond.

Besvär av TI angående fröken Dagmar D-R:s inkomsttaxering år 1952. — Dagmar R. åtnjöt pension från den av riddarhusdirektionen förvaltade Pauliska lösörefonden, som hade till ändamål att utdela pensioner till fattiga adelsdamer och stipendier till fattiga adelsynglingar dock med företrädesrätt för behöriga sökande inom Pauliska och Rosenmüllerska ätterna

samt för skyldemän till testator. PN ansåg pensionen utgöra för Dagmar R. skattepliktigt periodiskt understöd. KR undanröjde beskattningen, enär fonden, såvitt av handlingarna framgick, vore att hänföra till sådan stiftelse, som avsågs i 53 § 1 mom. e) KL, samt beloppet vid sådant förhållande jämlikt punkt 2 av anvisningarna till 31 § samma lag icke kunde anses utgöra skattepliktig inkomst för Dagmar R. I besvären hos RR anförde TI, att så länge det funnes personer tillhörande ovan angivna familjer, vilka med företrädesrätt ägde uppbära understöd från fonden, densamma icke kunde anses hänförlig till i 53 § 1 mom. e) KL avsedda stiftelser. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/12 1958.)

Fråga huruvida i samband med aktieförvärv utfäst pension från bolaget till aktiesäljaren skulle inkomstbeskattas hos aktieförvärvaren, som är anställd hos bolaget.

Besvär av direktören T. angående inkomsttaxering år 1952. — Enligt avtal den 1/6 1950 förvärvade T. av direktören F. 400 aktier i ett bolag för 250.000 kr. eller hälften av aktiekapitalet (andra hälften ägdes av ett dödsbo, i vilket T:s svärmoder och hustru voro delägare) på villkor bl. a., att F. lämnade sin befattning hos bolaget den 1/7 1950 samt att T. garanterade, att bolaget tillerkände F. pension från den 1/1 1951 med 7.500 kr. för år att utgå under 10 år. Bolaget beslöt den 30/12 1950 att tillerkänna F. pension enligt avtalet. Därest F. avled före den 1/1 1961, skulle pensionen tillfalla hans rättsinnehavare för tiden till sistnämnda dag. PN och KR ansåg av bolaget till F. under 1951 utbetalat belopp av 7.500 kr. utgöra del av köpeskillingen för aktierna

och beskattade T. för beloppet såsom skattepliktig inkomst för denne. — T. invände bl. a., att F. varit chef för företaget sedan 1930, varför det var naturligt att han fick pension från bolaget. — RR undanröjde den ifrågavarande beskattningen, enär det av F. uppburna beloppet, 7.500 kr., med hänsyn till omständigheterna i målet finge betraktas icke såsom del av köpeskillning för de försålda aktierna utan såsom en till pension hänförlig utbetalning på grund av hans tidigare anställning hos bolaget, samt vid sådant förhållande T. icke kunde anses hava genom utbetalningen åtnjutit skattepliktig inkomst från bolaget. (RR:s utslag den 16/1 1959).

Makar å skilda orter: rese- och fördyrade levnadskostnader.

Besvär av Märtha D. angående inkomsttaxering år 1951 i Uppsala. — Märtha D. hade sedan många år haft anställning och bostad i Uppsala under det att hennes man hade arbete och bostad i Stockholm. Märtha D. yrkade avdrag med 1.200 kr. för hyra av bostad (enrumslägenhet) i Uppsala, 563 kr. för resor till och från Stockholm (dåv. II klass) vid varje veckoslut och 1.062 kr. för fördyrade levnadskostnader under 236 vardagar efter 4: 50 kr. för dag. PN, som i enlighet med yrkande av Märtha D. samtaxerade henne med mannen medgav henne avdrag för resor med 696 kr., motsvarande kostnaden för 12 månadsbiljetter Uppsala—Stockholm tur och retur i dåv. III klass samt för fördyrade levnadskostnader med 413 kr. efter 1: 75 kr. för dag. — Hos KR och RR anförde TI att Märtha D., som finge anses ha sitt egentliga hem i Stockholm, enligt PN:s praxis ifråga om personer med bostad i Uppsala och

arbetsplats i Stockholm skulle vara berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader med 1:75 för dag. Då Märtha D. emellertid av hälsoskäl icke kunnat resa dagligen mellan städerna, ville TI tillstyrka avdrag för fördyrade levnadskostnader inkl. resor med ett skäligt belopp av i ett för allt 2.000 kr. KR: ej bifall. RR utan bifall. (RR:s utslag den 17/1 1959.)

Skattskyldighet vid insättandet av förmånstagare till pensionsförsäkring.

Besvär av disponenten D. angående inkomsttaxering år 1954. — D. tecknade år 1940 en livförsäkring på eget liv att utgå med en årlig livränta från september 1946 så länge D. levde, dock minst intill september 1956. Livräntan jämte försörjningsräntan klassificerades av försäkringsgivaren såsom pensionsförsäkring. Senare insatte D. förmånstagare till hela försäkringsbeloppet, därav genom förordnande, som icke gjorts oåterkalleliga, 40.000 kr. årligen å två vetenskapliga samfund. — PN beskattade D. för berörda belopp, enär det förhållandet att de fått lyftas av de två samfunden enligt uttalande av RN och av svenska livförsäkringsbolags skattenämnd (dess yttrande nr 261, se Svensk Skattetidning 1955 s. 147) borde i beskattningshänseende bedömas så, som om D. själv lyft detsamma och överlämnat det till samfunden, vilken periodiska utbetalning icke vore avdragsgill. KR: ej ändring. RR ansåg emellertid icke laga grund föreligga att upptaga ifrågasvarande belopp till beskattning hos D., enär beloppen uppburits av ovannämnda institutioner såsom av D. insatta förmånstagare. (RR:s utslag den 11/11 1958.)

Anm.: Utgången i detta mål har för-

anlett utredning om ändrad lagstiftning på hithörande område.

Gåvoreverser till barn.

Besvär av dödsboet efter översten M. angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1953. — Genom gåvobrev den 30/12 1947 hade M., vilken avlidit den 2/6 1952, och hans hustru var för sig till ett vart av sina tre barn överlämnat av vardera maken förstnämnda dag utställda skuldebrev å 15.000 kr., löpande med lägst en procent ränta. Skuldebreven fick icke uppsägas så länge någon av gåvogivarna levde. PN förvägrade dödsboet ett vid inkomsttaxeringen med 2.700 kr. yrkat avdrag för ränta å av M. utfärdade reverser. Vidare förvägrade PN vid dödsboets förmögenhetstaxering yrkat avdrag för kapitalbeloppet, 90.000 kr., å samtliga reverser. TI hävdade att skuldebreven med hänsyn bl. a. till den låga räntan var giltiga endast som testamentariska förordnanden (jfr 3 § lagen 25/4 1930 om arvsavtal). KR: ej ändring. RR medgav emellertid avdrag vid förmögenhetstaxeringen med yrkat belopp med hänsyn till de vid gåvorna givna ränteutfästelserna och vad i övrigt i målet förekommit. (RR:s utslag den 15/1 1959.)

Anm.: Se bl. a. Marks von Würtemberg och Sterzel, Lagen om skuldebrev, 3:e uppl. s. 178.

Periodiskt understöd till i utlandet bosatt make; samlevnad eller ej?

Besvär av TI och italienske medborgaren R. angående den sistnämndes inkomsttaxering år 1955. — R., som yrkat avdrag för periodiskt understöd till sin i Italien bosatta hustru med 2.654 kr., erhöll av PN med hänsyn till bevisningen

avdrag i sådant hänseende med endast 150 kr., varjämte PN medgav R., som yrkat att bli taxerad såsom gift skattskyldig, ortsavdrag som ogift. Sedan R. visat att hans hustru under beskattningsåret mottagit penningförsändelser från R. å sammanlagt 2.654 kr., medgav KR honom avdrag för periodiskt understöd med nämnda belopp men gjorde inte någon ändring i taxeringen i övrigt. Hos RR yrkade TI att, då R. icke gjort gällande att rättslig eller ens faktisk separation mellan makarna förelegat, PN:s beslut måtte fastställas. — RR (två ledamöter) biföll med avslag å R:s besvär TI:s talan, enär på grund av omständigheterna i målet R. icke kunde anses berättigad till avdrag såsom för periodiskt understöd för det till hustrun utgivna beloppet samt sådana förhållanden icke visats, som berättigade R. till åtnjutande av ortsavdrag såsom gift med andra maken sammanlevnade skattskyldig. (En ledamot kom till samma slut, men två ledamöter ville medgiva ortsavdrag såsom gift.) (RR:s utslag den 14/1 1959.)

Anm.: Beträffande ortsavdraget torde RR:s majoritet ha ansett att det saknade betydelse, huruvida hustrun haft egen inkomst eller inte. — Hithörande frågor torde vara under behandling i 1957 års sambeskattningsrevision.

Skentransaktion eller ej?

Besvär av TI angående A:s inkomsttaxering år 1953. — A., som under 1952 haft en realisationsvinst genom avyttring av tomrätt, uppgående till 13.443 kr. vid den statliga och 12.468 kr. vid den kommunala inkomsttaxeringen, yrkade avdrag för realisationsförlust genom aktieförsäljningar med 12.142 kr. Av förlusten hänförde sig 877 kr. till en post börsnoterade

aktier och 11.265 kr. till en post om 198 aktier i AB Gago i likvidation, i vilket A. hade intressen. Samtliga aktier hade sålts till A:s moder. Sedan PN medgivit avdrag för, förutom beloppet 877 kr., jämväl beloppet 11.265 kr. samt KR, var-est TI anfört besvär, nedsatt förlusten å Gago-aktierna till 6.513 kr., yrkade TI hos RR, att A. måtte helt förvägras avdrag för förlusten å sistnämnda aktier, enär försäljningen av desamma enligt hans mening borde betraktas såsom en skentransaktion. TI framhöll, att A. medgivit att han tillgripit försäljningen för att åstadkomma en avdragsgill realisationsförlust. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/1 1959.)

Anm.: Jämför RÅ 1943 not. 712 och 1949 not. 278. I dessa fall hade avdrag för realisationsförlust vid aktieförsäljning vägrats. Det hade emellertid framkommit att aktierna i fråga återköpts efter försäljningen.

Gåva eller lön?

Besvär av hushållerskan B. angående inkomsttaxering år 1955. — PN beskattade B. för ett från hennes arbetsgivare uppburet belopp av 3.000 kr. KR: ej ändring. Hos RR uppgav B., att beloppet utgjorde gåva, som varit avsedd som bidrag till yrkesutbildning åt B:s son, vilken under så gott som hela sin barndom vistats i givarens hem. RR fann gåvan icke vara att anse såsom för B. skattepliktig intäkt av tjänst. (RR:s utslag den 9/1 1959; en ledamot skiljaktig.)

Förfogande över skogsavkastning genom gåva av avverkningsrätt.

A. Besvär av direktören J. och hans hustru angående inkomsttaxering år 1951. Hustrun hade genom gåvobrev den 1/10

1949 till makarnas tre barn bortgivit avverkningsrätt till skog å en henne tillhörig fastighet. Barnen sålde avverkningsrätten under 1950 för 15.000 kr. PN beskattade hustrun vid 1951 års taxering för köpeskillingen såsom för inkomst. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/1 1959.)

Anm.: Jämför RÅ 1958 not. 2121 (Skattenytt 1959 s. 118), i vilket fall dock barnen själva utfört avverkningen.

B. Besvär av hemmansägaren E. angående inkomsttaxering år 1952. — E. hade enligt köpekontrakt den 28/4 1930 av sina föräldrar fått köpa en jordbruksfastighet. Vid överlåtelsen hade emellertid undantagits avverkningsrätten till visst skogskifte. Denna avverkningsrätt hade föräldrarna enligt kontraktet skänkt alla sina sju barn. Avverkningstiden hade bestämts till den 1/4 1935. På grund av skogsvårdsstyrelsens avverkningsförbud hade avverkningen inte kunnat verkställas före sistnämnda dag. Sedan förbudet hävts, hade avverkningsrätten sålts år 1951 för 20.580 kr. PN ansåg E. skattskyldig för hela detta belopp. — Hos KR åberopade E., att avverkningsrätten tillagts honom och syskonen genom gåva, att tiden för avverkningen genom överenskommelser mellan E. och föräldrarna samt mellan E. och syskonen förlängts till tiden för avverkningen samt att syskonen erhållit en sjundedel eller 2.940 kr. var av likviden. E. yrkade därför att icke bli beskattad för någon del av beloppet 20.580 kr. TI framhöll bl. a. att enligt 1 kap. 7 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom vore fem år den längsta tiden för upplåtelse av rätt att annorlunda än till

husbehov avverka skog. — KR: ej ändring. RR lämnade E:s besvär häröver utan bifall med följande motivering: Enär avverkning ej skett inom den i köpekontraktet angivna tiden, hava de med den bortgivna avverkningsrätten avsedda bestånden tillfallit E. såsom ägare av fastigheten. Vid sådant förhållande måste vederlaget för den nu försålda avverkningsrätten, oavsett att E:s syskon efter medgivande av honom fått delta i försäljningen, anses utgöra för E. skattepliktig intäkt av skogsbruk. (En ledamot ansåg att av likviden i fråga endast 2.940 kr. kunde anses utgöra för E. skattepliktig inkomst.) (RR:s utslag den 22/1 1959.)

Förmögenhetstaxering influtna förskottshyror.

Besvär av TI angående köpmannen W:s inkomsttaxering år 1954. — Såsom skattepliktig förmögenhet för W. upptog PN ett å hans checkräkning den 31/12 1953 inestående belopp av 12.333 kr., vilket utgjorde under senare delen av december 1953 i förskott inbetalade hyror för januari eller första kvartalet 1954, avseende lägenheter i hans fastighet. KR undanröjde beskattningen. I anledning av TI:s besvär häröver anförde W. bl. a., att hyresgästerna själva satt in pengarna på banken för att dessa skulle stå till W:s disposition vid årsskiftet, då de själva var bortresta. Först på förfallodagen övergick äganderätten till medlen ifråga till W. — RR ogillande TI:s talan. (RR:s utslag den 9/1 1959.)

Anm.: Se även RÅ 1930 ref. 28 samt 1958 ref. 23.